



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 75/2022-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] proti postupu Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 1522/2017 a uzneseniam č. k. III. ÚS 733/2016 z 25. októbra 2016, č. k. III. ÚS 138/2018 z 27. marca 2018, č. k. IV. ÚS 551/2018 z 9. októbra 2018, č. k. I. ÚS 72/2020 zo 4. februára 2020, uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 10 Sžk 12/2020 z 29. novembra 2021, postupu a rozhodnutiam Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 30 S 49/2016, sp. zn. 30 S 64/2017, sp. zn. 31 S 17/2018, sp. zn. 30 S 25/2018, sp. zn. 30 S 59/2018, sp. zn. 30 S 104/2018, sp. zn. 30 S 33/2019 a rozsudku č. k. 6 Co 182/2019 z 30. júna 2020, rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6 C 219/2008 zo 16. novembra 2018, rozhodnutiu Centra právnej pomoci, kancelárie Trenčín č. k. KaTN 255/2018 zo 16. júla 2018 a rozhodnutiam Centra právnej pomoci, kancelárie Žilina č. k. KaZA 26686/2018 z 12. februára 2019, č. k. KaZA 9133/2018 zo 7. mája 2018, č. k. KaZA 15723/2017 zo 6. februára 2018, č. k. KaZA 11023/2017 z 28. februára 2018, č. k. KaZA 6854/2017 z 30. júna 2017, č. k. KaZA 9978/2016 zo 14. septembra 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva „o nepriznaní mu súdnej ochrany, právnej pomoci, oslobodenia od súdneho poplatku a nerešpektovania jeho zdravotného stavu“ v zmysle čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 12“) a podľa čl. 3, 4, 5, 12, 13, 14, 15, 16 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor OSN“) postupom a rozhodnutiami orgánov verejnej moci označenými v záhlaví tohto uznesenia. Zároveň žiadal, aby boli označené rozhodnutia zrušené a veci vrátené Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) i ústavnému súdu na nové konanie a rozhodnutie, a tiež, aby mu bolo priznané finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa stal vlastníkom celého majetku po svojom otcovi vrátane parcely č. [REDAKOVANÉ] s polovicou humna na nej postavenom a časti pôvodnej parcely č. [REDAKOVANÉ] užívanéj s humnom. Spoluvlastníčka druhej polovice humna v rámci registra obnovenej evidencie pozemkov podala návrh na získanie týchto pozemkov vydržaním pre svojho synovca [REDAKOVANÉ]. Správa katastra Bytča vykonala zápis o vydržaní spoluvlastníckych podielov k týmto pozemkom napriek námietkam sťažovateľa a rozsudku krajského súdu z mája 2006. Nezákonné manipulácie a prevody sa vykonali z dôvodu, aby sa umožnilo [REDAKOVANÉ] na základe jeho žaloby vedenej Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 219/2008 získať vlastníctvo. Konajúce súdy ignorovali ustanovenia Občianskeho zákonníka, nálezy a rozhodnutia ústavného súdu a najvyššieho súdu. Sťažovateľ preto podal ústavnú sťažnosť z apríla 2016, ku ktorej požiadal Centrum právnej pomoci, kanceláriu Žilina o určenie právneho zástupcu. Napadnutým rozhodnutím č. k. KaZA 9978/2016 zo 14. septembra 2016 mu to nebolo priznané. Nato sa obrátil so žalobou na krajský súd, žiadajúc zároveň Centrum právnej pomoci o určenie právneho zástupcu k tomuto konaniu, ktorá mu ale nebola priznaná rozhodnutím č. k. KaZA 6854/2017 z 30. júna 2017. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 733/2016 z 25. októbra 2016 odmietol sťažnosť pre nesplnenie podmienky právneho zastúpenia, hoci konanie na krajskom súde vedené pod sp. zn. 30 S 49/2016 stále prebiehalo. Sťažovateľ nebol krajským súdom oslobodený od súdnych poplatkov uznesením z 10. marca 2017 v spojení s uznesením zo 6. apríla 2017 a konanie bolo napokon zastavené uznesením zo 16. mája 2017, hoci v iných súdnych konaniach mu bolo oslobodenie priznané. Odloženie ústavnej sťažnosti listom č. k. Rvp 1522/2017 z 12. septembra 2017 sa týkalo uvedených rozhodnutí krajského súdu z konania vedeného pod sp. zn. 30 S 49/2016, hoci vo veci poskytnutia právnej pomoci k tomuto konaniu nebolo ešte právoplatne rozhodnuté, pretože odmietavé rozhodnutie Centra právnej pomoci, kancelárie Žilina č. k. KaZA 15723/2017 bolo vydané 6. februára 2018.

3. Sťažovateľovi nebolo uznesením z 10. októbra 2017 v spojení s uznesením z 5. decembra 2017 priznané oslobodenie od súdnych poplatkov ani v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 30 S 64/2017, v ktorom žalobou napádal zákonnosť rozhodnutia Centra právnej pomoci č. k. KaZA 6854/2017 z 30. júna 2017. Toto konanie bolo napokon zastavené uznesením z 18. januára 2018 v spojení s uznesením z 30. júna 2018, i keď k tomuto konaniu nebola priznaná právna pomoc až rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelárie Trenčín č. k. KaTN 255/2018 zo 16. júla 2018.

4. Ani v konaní týkajúcom sa prieskumu zákonnosti rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Žilina č. k. KaZA 15723/2017 zo 6. februára 2018 nebolo sťažovateľovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením č. k. 31 S 17/2018 z 25. júna 2018 v spojení s uznesením zo 6. augusta 2018 a konanie bolo zastavené uznesením z 10. októbra 2018 v spojení s uznesením

z 23. januára 2019. Obdobne postupoval krajský súd v konaní týkajúcom sa rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Žilina č. k. KaZA 11023/2017 z 28. februára 2018 o nepriznaní právnej pomoci a vedenom pod sp. zn. 30 S 25/2018, keď oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal uznesením z 1. augusta 2018 v spojení s uznesením z 15. októbra 2018 a konanie zastavil uznesením z 12. septembra 2019 v spojení s uznesením z 27. marca 2020.

5. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 138/2018 z 27. marca 2018 odmietol sťažnosť proti rozhodnutiam krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 64/2017 s odôvodnením, že sťažovateľ nebol pred ústavným súdom zastúpený právnikom, hoci o odmietnutí nároku na poskytnutie právnej pomoci rozhodlo Centrum právnej pomoci, kancelária Žilina rozhodnutím č. k. KaZA 9133/2018 až 7. mája 2018. Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 59/2018 na základe žaloby o preskúmanie rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Žilina č. k. KaZA 9133/2018 zo 7. mája 2018 uznesením z 12. septembra 2018 v spojení s uznesením z 28. februára 2019 nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a uznesením z 15. apríla 2019 zastavil konanie.

6. Krajský súd v konaní o žalobe o preskúmanie rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Trenčín č. k. KaTN 255/2018 zo 16. júla 2018 vedenom pod sp. zn. 30 S 104/2018 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením z 30. apríla 2019 v spojení s uznesením z 25. júna 2019 a konanie zastavil uznesením z 5. augusta 2019. Ústavná sťažnosť na porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu uzneseniami krajského súdu vydanými v konaní sp. zn. 30 S 104/2018 bola odmietnutá uznesením č. k. I. ÚS 72/2020 zo 4. februára 2020.

7. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 551/2018 z 9. októbra 2018 odmietol ústavnú sťažnosť proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 64/2017 a v ňom vydaným rozhodnutiam, ako aj proti postupu Centra právnej pomoci, kancelárie Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. KaTN 255/2018 a jeho rozhodnutiu zo 16. júla 2018. Rozhodol ešte pred tým, ako bolo Centrom právnej pomoci, kanceláriou Žilina rozhodnuté o nepriznaní právnej pomoci rozhodnutím č. k. KaZA 26686/2018 z 12. februára 2019.

8. V konaní o žalobe o preskúmanie rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Žilina č. k. KaZA 26686/2018 z 12. februára 2019 vedenom pod sp. zn. 30 S 33/2019 krajský súd uznesením z 19. júna 2019 v spojení s uznesením z 24. septembra 2019 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesením z 23. októbra 2019 krajský súd konanie zastavil a uznesením z 31. marca 2020 zamietol žiadosť sťažovateľa o odpustenie zmeškanej lehoty. Najvyšší súd uznesením č. k. 10 Sžk 12/2020 z 29. novembra 2021 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“) zamietol kasačnú sťažnosť.

9. Sťažovateľ žiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu ku konaniu pred ústavným súdom, pred súdmi a prokuratúrou z dôvodu ťaživej sociálnej situácie a nespravodlivého sústavného odmietania poskytnutia právnej pomoci kanceláriami Centra právnej pomoci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti proti postupu a napadnutým rozhodnutiam argumentuje:

- a) Rozhodovaním kancelárií Centra právnej pomoci a súdov boli porušené zákon a ústava. Centrum právnej pomoci, kancelárie Trenčín a Žilina sa dopustili porušenia základných práv sťažovateľa rozhodnutiami o nepriznaní právnej pomoci. Ide jednoznačne o porušenie práva na súdnu ochranu osobnosti sťažovateľa, majetku a zdravia, pretože je zrejmé, že sťažovateľ má nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a na bezplatnú právnu pomoc. Označené konania Centra právnej pomoci, krajského súdu a ústavného súdu možno považovať aj za poškodzovanie jeho zdravia psychickým šikanovaním. U sťažovateľa došlo k ujme na majetku, psychickej ujme s dopadom na zdravie, ujme na ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a neprimeranému zásahu do súkromia.
- b) Súd a Centrum právnej pomoci nemôžu v niektorých sporoch oslobodiť sťažovateľa od platenia súdnych poplatkov a prideliť mu bezplatnú právnu pomoc a v iných nie, pretože by išlo o nerovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu, ak je navyše ťažko zdravotne postihnutý a má vážne problémy so srdcom.
- c) Ústavný súd už označenými rozhodnutiami odmietol oprávnené sťažnosti sťažovateľa, resp. o jednej z nich na základe oznámenia č. k. Rvp 1522/2017 z 12. septembra 2017 nekonal.
- d) Krajský súd sa porušenia dopustil nepriznaním oslobodenia sťažovateľa od súdnych poplatkov, zamietaním návrhov a sťažností, zastavovaním konaní vo veciach označených uvedenými spisovými značkami, ako aj potvrdením protiprávneho rozsudku okresného súdu č. k. 6 C 219/2008 zo 16. novembra 2018 rozsudkom č. k. 6 Co 182/2019 z 30. júna 2020.
- e) Najvyšší súd sa dopustil porušenia označených základných práv odmietnutím kasačnej sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Sťažovateľ namieta porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom a uzneseniami všeobecných súdov, v ktorých dôsledku mu nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a nebolo mu priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.
12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).
13. Na predbežnom prerokovaní ústavný súd preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.
14. Napriek absencii právneho zástupcu sťažovateľa a žiadosti o jeho ustanovenie a s tým súvisiacich nedostatkov niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv postupom ústavného súdu a jeho rozhodnutiami č. k. III. ÚS 733/2016 z 25. októbra 2016, č. k. III. ÚS 138/2018 z 27. marca

2018, č. k. IV. ÚS 551/2018 z 9. októbra 2018, č. k. I. ÚS 72/2020 zo 4. februára 2020 a postupom v konaní pod sp. zn. Rvp 1522/2017:

15. Ústavná sťažnosť v tejto časti zjavne smeruje proti rozhodnutiam ústavného súdu č. k. III. ÚS 733/2016 z 25. októbra 2016, č. k. III. ÚS 138/2018 z 27. marca 2018, č. k. IV. ÚS 551/2018 z 9. októbra 2018 a č. k. I. ÚS 72/2020 zo 4. februára 2020, ktoré sťažovateľ žiada zrušiť a vrátiť na nové konanie.

16. Podľa § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa ním navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu.

17. Z toho dôvodu je ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti neprípustná podľa § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde a musí byť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

18. K žiadosti sťažovateľa o pokračovanie v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 1522/2017 ústavný súd uvádza, že po doručení oznámenia o odložení podania v septembri 2017 sťažovateľovi nič nebránilo opakovane sa obrátiť na ústavný súd pri nespokojnosti s postupom a uzneseniami krajského súdu v jeho konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 49/2016. Napokon tak sťažovateľ aj urobil vo februári a v septembri 2018, čo viedlo ústavný súd k vydaniu rozhodnutí v konaniach vedených pod sp. zn. III. ÚS 138/2018 a IV. ÚS 551/2018. Ústavný súd v poslednom z označených konaní vykonal vecný prieskum uznesenia krajského súdu z 30. júna 2018 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu z 18. januára 2018 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Ústavný súd nemôže „pokračovať“ v konaní o skoršom neúplnom a odloženom podaní sťažovateľa, pretože odložením podania bolo skoršie konanie ukončené.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv postupom Centra právnej pomoci, kancelárie Trenčín a kancelárie Žilina, ako aj ich rozhodnutiami:

19. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné sudy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

20. Ako samotný sťažovateľ uvádza, proti postupu, resp. rozhodnutiam Centra právnej pomoci, kancelárií Trenčín a Žilina podal správne žaloby, ktorými sa domáhal preskúmania ich zákonnosti. Príslušný krajský súd mal následne právomoc rozhodnúť o správnych žalobách, čím naplnil svoju úlohu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám sťažovateľa. K tomu došlo vo všetkých sťažovateľom uvedených prípadoch. O správnej žalobe proti rozhodnutiu č. k. KaZA 9978/2016 zo 14. septembra 2016 krajský súd konal pod sp. zn. 30 S 49/2016, o správnej žalobe proti rozhodnutiu č. k. KaZA 6854/2017 z 30. júna 2017 konal pod sp. zn. 30 S 64/2017,

o správnej žalobe proti rozhodnutiu č. k. KaZA 15723/2017 zo 6. februára 2018 konal pod sp. zn. 31 S 17/2018, o správnej žalobe proti rozhodnutiu č. k. KaZA 11023/2017 z 28. februára 2018 konal pod sp. zn. 30 S 25/2018, o správnej žalobe proti rozhodnutiu č. k. KaTN 255/2018 zo 16. júla 2018 konal pod sp. zn. 30 S 104/2018, o správnej žalobe proti rozhodnutiu č. k. KaZA 9133/2018 zo 7. mája 2018 konal pod sp. zn. 30 S 59/2018 a o správnej žalobe proti rozhodnutiu č. k. KaZA 26686/2018 z 12. februára 2019 konal pod sp. zn. 30 S 33/2019.

21. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutými rozhodnutiami Centra právnej pomoci je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. Uplatnenie právomoci krajského súdu vylučuje, aby v uvedenej veci rozhodoval ústavný súd, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 182/2019 z 30. júna 2020 a rozsudkom okresného súdu č. k. 6 C 219/2008 zo 16. novembra 2018:

22. Ústavný súd pri skúmaní podmienok konania dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu č. k. 6 C 219/2008 zo 16. novembra 2018 odvolanie. O odvolaní rozhodol krajský súd tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil rozsudkom č. k. 6 Co 182/2019 z 30. júna 2020, ktorý bol sťažovateľovi doručený 13. októbra 2021, keď nadobudol právoplatnosť. Sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal v decembri 2021 dovolanie.

23. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu uplatnenie právomoci krajského súdu vylučuje, aby v uvedenej veci rozhodoval ústavný súd, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

24. Ústavná sťažnosť smerujúca proti rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 182/2019 z 30. júna 2020 je tejto chvíli podaná predčasne, pretože v dôsledku podania dovolania existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa, a preto sa ústavný súd ústavnou sťažnosťou proti rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol pre nedostatok právomoci v zmysle § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutiami krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 30 S 49/2016, sp. zn. 30 S 64/2017, sp. zn. 31 S 17/2018, sp. zn. 30 S 25/2018, sp. zn. 30 S 59/2018 a sp. zn. 30 S 104/2018:

25. Ústavný súd z verejne dostupných údajov (register doložiek právoplatnosti dostupný na webstránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) zistil, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 49/2016 zastavil konanie uznesením zo 16. mája 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. júna 2017. Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 59/2018 zastavil konanie uznesením z 15. apríla 2021, ktoré v spojení s uznesením zo 14. júla 2021 nadobudlo právoplatnosť 26. júla 2021. Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 31 S 17/2018 zastavil konanie uznesením z 10. októbra 2018, ktoré v spojení s uznesením z 23. januára 2019 nadobudlo právoplatnosť 31. januára 2019. Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 25/2018 zastavil

konanie uznesením z 12. septembra 2019, ktoré v spojení s uznesením z 27. marca 2020 nadobudlo právoplatnosť 1. apríla 2020. Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 104/2018 zastavil konanie uznesením z 5. augusta 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. augusta 2019.

26. Pri všetkých označených konaniach krajského súdu ústavný súd súhrnne konštatuje, že ústavná sťažnosť proti postupu a rozhodnutiam všeobecných súdov je oneskorená. Všetky konania skončili zastavením pre nezaplatenie súdneho poplatku. Posledné z uznesení o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť v júli 2021. Všetky ostatné sťažovateľom napadnuté rozhodnutia krajského súdu (z dôvodov ústavnej sťažnosti vyplýva, že má ísť o jednotlivé uznesenia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a o zamietnutí sťažností proti týmto rozhodnutiam) boli vydané v priebehu jednotlivých konaní a nadobudli právoplatnosť ešte pred vydaním uznesení o zastavení konania.

27. Z uvedených dôvodov je v tejto časti daný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

28. Vo vzťahu k rozhodnutiam vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 64/2017 je ústavná sťažnosť len reprodukciou námietok, o ktorých bolo rozhodnuté uznesením č. k. IV. ÚS 551/2018 z 9. októbra 2018. V tejto časti je preto založený dôvod neprípustnosti ústavnej sťažnosti podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a ústavná sťažnosť musí byť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.5. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutiami krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 33/2019:

29. Konanie vedené pod sp. zn. 30 S 33/2019 krajský súd zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu uznesením vyššieho súdneho úradníka z 23. októbra 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20. novembra 2019. Sťažovateľ nevyužil dostupný účinný prostriedok nápravy proti tomuto uzneseniu, a to sťažnosť proti uzneseniu správneho súdu vydanému súdnym úradníkom, ktorá je prípustná, ak to Správny súdny poriadok nevyklučuje. Sťažovateľ právo podať sťažnosť nevyužil. Následne sťažovateľ podal žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty, ktorá bola zamietnutá uznesením krajského súdu z 31. marca 2020. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 10 Sžk 12/2020 z 29. novembra 2021.

30. Sťažovateľ nemôže vyvodzovať zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu z 23. októbra 2019 od právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu. Svojou pasivitou spôsobil nevyčerpanie dostupného právneho prostriedku na ochranu svojich základných práv a slobôd. Podanie žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty nemá suspenzívny účinok, a preto je v tejto časti daný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

31. Vo vzťahu k rozhodnutiam, ktoré predchádzali uzneseniu z 23. októbra 2019 (podľa odôvodnenia sťažnosti ide o uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov z 19. júna 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. októbra 2019 v spojení s uznesením o zamietnutí sťažnosti z 24. septembra 2019, pozn.), je ústavná sťažnosť oneskorená a musí byť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

32. Ústavný súd považuje kasačnú sťažnosť za účinný právny prostriedok ochrany základných práv v správnom súdnictve, ktorým sa zaoberá iný orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorý disponuje aj potrebnou právomocou poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľov (napr.

III. ÚS 514/2017). Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa v okolnostiach posudzovanej veci vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o tej časti jeho ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu krajského súdu č. k. 30 S 33/2019 z 31. marca 2020. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.6. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu č. k. 10 Sžk 12/2020 z 29. novembra 2021:

33. Argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu spočíva vo všeobecnej námietke, že najvyšší súd odmietnutím kasačnej sťažnosti porušil označené práva sťažovateľa.

34. Už na prvý pohľad je argumentácia sťažovateľa strohá, bez vecných argumentov proti odôvodneniu uznesenia najvyššieho súdu. Napriek tomu sa v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti ústavný súd oboznámil s obsahom uznesenia najvyššieho súdu, skúmajúc dôvodnosť všeobecnej námietky o nepriznaní súdnej ochrany a nerešpektovaní zdravotného stavu sťažovateľa.

35. Najvyšší súd po zhrnutí konania pred krajským súdom, podstatných záverov uznesenia krajského súdu č. k. 30 S 33/2019 z 31. marca 2020 a obsahu kasačnej sťažnosti dospel k záveru, že táto nie je dôvodná. Zdôrazňujúc východiská inštitútu odpustenia zmeškania lehoty a odkazujúc na svoju judikatúru, sa stotožnil so závermi krajského súdu v tom, že trvalý nepriaznivý zdravotný stav sťažovateľa nie je univerzálnym dôvodom na ospravedlnenie akéhokolvek zmeškaného procesného úkonu (tu sťažnosti). Chýba mimoriadnosť a prechodnosť prekážky objektívne brániacej vykonať zmeškaný úkon. Za ospravedlniteľný dôvod by mohol považovať napríklad náhle ochorenie v čase, keď mal byť prostriedok procesnej nápravy uplatnený. Najvyšší súd považoval za správny názor krajského súdu, že sťažovateľ nepreukázal akútny charakter ním uvedených ochorení (ochorenie chrbtice a chronický zápal priedušiek), ktoré by mu bránili vykonať procesný úkon, preto tieto skutočnosti nie je možné označiť za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty na podanie sťažnosti. Najvyšší súd vyjadril porozumenie sťažovateľovi, ktorý poukázal na prednosť liečenia svojho zdravotného postihnutia pred spisovaním podaní súdom, zdôraznil však potrebu aktívne sa zaujímať o ochranu svojich práv. Tvrdenia uvedené v kasačnej sťažnosti neodôvodňujú záver o nesprávnom právnom posúdení zo strany krajského súdu ani o porušení práva na spravodlivý proces, preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

36. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

37. V súvislosti so sťažnostnou argumentáciou predostretou sťažovateľom v ústavnej sťažnosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach

patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmať, či v konaní bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Ústavný súd je oprávnený iba posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

38. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov, ústavný súd z odôvodnenia napadnutého uznesenia zistil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa uvedenými v jeho kasačnej sťažnosti zaoberal, pričom uzavrel, že sťažovateľom uvedené skutočnosti nezaložili ospravedliteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Najvyšší súd zdravotný stav sťažovateľa zohľadnil, nevnímal ho však ako určujúci pre ovplyvnenie správnosti záverov krajského súdu.

39. Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu je dostatočné a vyčerpávajúce. Najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenie na vec vzťahujúcej sa právnej úpravy (§ 70 Správneho súdneho poriadku) interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov a judikatúry, sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Sťažovateľ v tomto konaní (v spojení s odôvodnením uznesenia krajského súdu z 31. marca 2020) dostal odpovede na otázku možnosti odpustenia zmeškanej lehoty. Právne závery najvyššieho súdu nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na ne s ohľadom na sťažnostné námietky sťažovateľa v plnom rozsahu odkázať, keďže sú ústavne udržateľné a obsahujú relevantné a zrozumiteľne formulované právne argumenty. Okolnosti bez ďalšieho nesvedčia ani o nerovnakom zaobchádzaní so sťažovateľom zo strany najvyššieho súdu z dôvodu jeho zdravotného postihnutia, keďže mal zabezpečený prístup k súdu ako každý iný účastník a najvyšší súd aplikoval zákon predvídateľným spôsobom.

40. Ústavný súd preskúmaval námietky sťažovateľa a napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu primárne vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože len v tomto ohľade zistil aspoň náznaky argumentácie. Dospel k záveru, že medzi uznesením najvyššieho súdu a označeným základným právom sťažovateľa podľa ústavy, ako aj právom podľa dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o ich porušení. Vo vzťahu k namietanému porušeniu ďalších sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy alebo článkov ústavy, práv podľa dohovoru a článkov dohovoru, dohovoru OSN ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by indikovali ich porušenie uznesením najvyššieho súdu. Je tiež relevantné (napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa), že v tomto smere v ústavnej sťažnosti absentuje adekvátne argumentácia, ktorou by sťažovateľ odôvodňoval ich porušenie. Pri protokole č. 12 sa žiada dodať, že Slovenská republika ho podpísala 4. novembra 2000, nedošlo však doteraz k jeho ratifikácii, preto pre ňu nevstúpil do platnosti.

41. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.7. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

42. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadala, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

43. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z častí III.1 až III.5 tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2022

Ladislav DUDITŠ
predseda senátu